

Samfundsfag C – 2022

1. Fagets rolle

Samfundsfag handler om grønlandske og internationale samfundsforhold. Faget giver på et empirisk og teoretisk grundlag viden om og forståelse af det moderne, globaliserede grønlandske samfunds dynamik og kompleksitet. Ved at undersøge den aktuelle samfundsmæssige udvikling med sociologiske, økonomiske og politiske begreber, skal eleverne oparbejde færdigheder til kvalificeret at argumentere for egne standpunkter og handlemuligheder.

2. Fagets formål

Viden og færdigheder

Eleverne skal på et grundlæggende niveau have viden om og kunne forstå grønlandske og internationale samfundsforhold og den dynamik, der har indflydelse på udviklingen i det moderne samfund.

Lærings- og arbejdskompetencer

Eleverne skal bl.a. i et videreuddannelsesperspektiv kunne arbejde med empiriske problemstillinger ved anvendelse af begreber, enkelte teorier og metoder fra de samfundsvidenskabelige discipliner.

Personlige og sociale kompetencer

Eleverne skal på et grundlæggende niveau kunne forstå forholdet mellem det enkelte menneske og samfundet, så de selvstændigt og i fællesskab kan finde løsningsforslag på samfundsproblemer. I tilknytning hertil skal eleverne have viden om, hvordan man som samfundsborger kan påvirke beslutningsprocesser og opnå politisk indflydelse.

Kulturelle og samfundsmæssige kompetencer

Eleverne skal på et fagligt grundlag kunne forholde sig til og deltage i den demokratiske debat om forhold, der har betydning for demokratiet og samfundsudviklingen, og de skal selvstændigt, tillidsfuldt og kvalificeret kunne diskutere og tage stilling til enkle samfundsmæssige problemstillinger. I tilknytning hertil skal eleverne i en kulturel og samfundsmæssig sammenhæng kunne tage ansvar og øve indflydelse på et demokratisk samfund.

3. Læringsmål og indhold

3.1 Læringsmål

Eleverne skal kunne:

- a) anvende grundlæggende viden om sociologi, økonomi og politologi til at redegøre for aktuelle, grønlandske samfundsmæssige problemer og løsninger herpå,
- b) undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundvariable og sociale og kulturelle mønstre,
- c) undersøge konkrete, politiske beslutningsprocesser,
- d) undersøge konkrete prioriteringsproblemer i det grønlandske velfærdssamfund,
- e) påvise i konkrete eksempler betydningen af grønlandske og globale forhold for de politiske handlingsmuligheder,
- f) formulere samfundsfaglige spørgsmål,
- g) opsøge, anvende og kritisk vurdere informationer til at dokumentere enkle faglige sammenhænge,
- h) formidle faglige sammenhænge i enkle modeller, tabeller og diagrammer,

- i) formidle viden om faglige sammenhænge ved anvendelse af faglige begreber,
- j) formidle og analysere på fagets taksonomiske niveauer,
- k) indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling og
- l) argumentere for egne standpunkter på et fagligt grundlag.

3.2 Kernestof

Kernestoffet er:

Politik

- a) politiske ideologier, herunder konservatisme, liberalisme og socialisme inkl. moderne fortolkninger,
- b) demokrati og menneskerettigheder, herunder betydningen af retssystemet og
- c) politiske beslutninger i Grønland og Danmark, herunder politiske deltagelsesmuligheder.

Sociologi

- d) identitetsdannelse og socialisation,
- e) sociale og kulturelle forskelle.

Økonomi

- f) økonomiske systemer, økonomiske kredsløb og styringsinstrumenter.
- g) velfærd og fordeling og
- h) erhvervsstruktur og arbejdsmarkedsforhold i Grønland.

Metode

- i) kvantitativ og kvalitativ metode

3.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde læringsmålene alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof har typisk karakter af eksempler fra den aktuelle samfundsmæssige debat, som anvendes til yderligere at konkretisere og perspektivere faglige sammenhænge, herunder betydningen af globale og europæiske forhold for udviklingen i Grønland. Det supplerende stof skal ligesom kernestoffet i videst muligt omfang perspektiveres til grønlandske og internationale forhold.

4. Undervisningens tilrettelæggelse

4.1 Didaktiske principper

- a) Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes faglige niveau og viden.
- b) Undervisningen tilrettelægges, så den i videst muligt omfang har karakter af en læringsdialog mellem lærer og elever.
- c) Undervisningen tilrettelægges, så der veksles mellem forskellige undervisningsformer.
- d) Undervisningen tilrettelægges, så elevernes interesser og behov tilgodeses, så eleverne får mulighed for at opleve faget som spændende, relevant og vedkommende.
- e) Undervisningen tilrettelægges, så der både er faglig progression i de enkelte forløb og temaer såvel som progression i udvikling af fagsprog og terminologi, så eleven gradvis opøves i mere selvstændige arbejdsformer og kompleks tænkning.
- f) Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang perspektiveres til det omgivende samfund.

Undervisningen skal tilrettelægges tematisk, typisk med afsæt i elevernes nysgerrighed i forhold til aktuelle samfundsmæssige problemstillinger. Gennem det samlede forløb skal der ske en øget inddragelse af eleverne ved valg af tema og arbejdsformer. Mindst et tema skal behandles på tværs af disciplinerne.

I undervisningen skal der lægges vægt på det induktive princip, dvs. konkrete problemstillinger skal være udgangspunktet, og der skal lægges afgørende vægt på, at den enkelte elev får muligheder for på et fagligt grundlag at fremføre synspunkter, argumenter og vurderinger. Tilrettelægges undervisningen i perioder deduktivt, skal der efterfølgende ske en anvendelse af det faglige stof på konkrete eksempler. Sådanne undervisningsforløb kan bruges til at fremhæve ligheder og forskelle mellem de samfundsfaglige discipliner.

Undervisningen tilrettelægges således, at den er alsidig i valg af synsvinkler, begreber og metoder.

4.2 Arbejdsformer

I undervisningen skal der anvendes afvekslende og elevaktiverende arbejdsformer, således at eleverne får gode muligheder for at identificere, dokumentere, formidle og debattere faglige sammenhænge og synspunkter.

Undervisningen tilrettelægges, så der tages hensyn til forskellige elevtyper, deres læringsstile og behov. Både elever med undervisningssproget som førstesprog og som andetsprog skal tilgodeses.

Udadvendte aktiviteter skal integreres i undervisningen. Der skal i det samlede forløb gennemføres mindst et mindre projektarbejde, hvor en faglig problemstilling skal behandles med brug af metoder fra faget.

Varierede skriftlige produkter bidrager til faglig fordybelse og til at udvikle elevernes evne til at formulere samfundsfaglige spørgsmål og til at dokumentere og argumentere for faglige sammenhænge og synspunkter.

4.3 It

Digitale værktøjer og ressourcer anvendes i undervisningen til at støtte og supplere de faglige mål og den pædagogiske proces. It anvendes til:

- målrettet og kritisk informationssøgning
- bearbejdning og formidling af faglig viden
- vidensdeling og deltagelse i debat om samfundsmæssige problemstillinger.

Anvisninger på centrale samfundsfagligt relevante hjemmesider indgår i de enkelte forløb. Brug af digitale fællesskaber integreres i undervisningen

4.4 Samspil med andre fag

Undervisningen skal tilrettelægges, så der i perioder arbejdes tværfagligt og drages paralleller til andre fags vidensområder. Faget kan indgå i samspil med andre fag med det formål yderligere at uddybe og perspektivere kernestoffet.

5. Evaluering

5.1 Løbende evaluering

Gennem fremadrettet individuel vejledning, brug af interne prøver og tilbagemeldinger på faglige aktiviteter skal eleven undervejs i det samlede forløb bibringes en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i sit faglige standpunkt. Grundlaget for evalueringen er læringsmålene. Der skal desuden gennemføres aktiviteter, som får eleven til selv at reflektere over sin faglige udvikling.

I tilbagemeldinger på skriftlige og mundtlige aktiviteter skal der ske en fremadrettet vejledning med præcise anvisninger på forbedringer omkring argumentation, struktur, udtryksevne og faglig korrekthed.

Der skal mindst hvert semester foretages en evaluering af elevens arbejdsindsats, aktive deltagelse og engagement i undervisningen. I forbindelse hermed sker der en fælles evaluering af undervisningen.

5.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af opgaver med et kendt tema med et ukendt bilagsmateriale af et omfang på mindre end 2-3 normalsider. En normalside defineres som 2400 anslag inklusiv mellemrum.

Opgaverne indeholder fokuserede underspørgsmål, der følger de taksonomiske niveauer. De temaer, der er indeholdt i opgaverne, er anvendt i undervisningen og dermed kendt af eksaminanderne.

Der gives ca. 48 minutters forberedelsestid, og eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand.

Eksaminationen former sig som en faglig samtale mellem eksaminand og eksaminator.

5.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til læringsmålene.